

ORMOS MÁRIA

1930. október 1. Debrecen

MTI/MTVA Fotóarchívum/Czech Attila

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MSZMP KB tagja	1988. május 22.-1989. október 7.
Az MSZMP Politikai Intéző Bizottsága tagja	1989. június 24.-1989. október 7.
Az MSZP elnökségi tagja	1989. október 10.-1989. május 26.

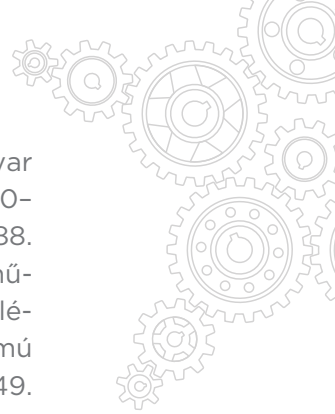
PÁLYÁJA

Apja, Ormos János pénztárnok, főkönyvelő, anyja Förster Elza háztartásbeli, később műszaki rajzoló volt. Férjezett neve: Szekeres Zoltánné.

Az elemi és a középiskolát szülővárosában járta ki, 1948-ban a Svetits gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait Debrecenben és Budapesten folytatta, 1952-ben a debreceni tudományegyetemen történelem-magyar szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett. 1951-től az egyetemen gyakornokként, majd tanársegédként dolgozott, 1953-ban fegyelmi úton egy szegedi általános iskolába helyezték át, de még abban az évben felvették a Szegedi Tudományegyetemre, ahol tanársegédként, 1955-től egyetemi adjunktusként 20. századi magyar és egyetemes történelmet tanított.

1957-ben, mivel ellenezte az 1956-os forradalom utáni megtorló intézkedéseket, s nem volt hajlandó munkatársai ellen tanúskodni, eltávolították az egyetemről, és eltiltották az értelmiségi foglalkozásoktól. Budapesten, a Magyar Országos Levéltárban tudott elhelyezkedni segédmunkásként, 1958-ban általános iskolai tanárként, 1960-ban pedig az Akadémiai Kiadó Lexikonszerkesztőségének felelős szerkesztője lett. 1963-ban Ránki Györgynek köszönhetően került vissza a tudományos pályára, s 1984-ig a Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos munkatársa, majd főmunkatársa volt. Történészként Európa és Magyarország 20. századi történetével foglalkozik. 1968-ban elnyerte a történettudományok kandidátusa, 1980-ban a történettudományok doktora tudományos fokozatot.

1982-től félállásban, 1984-től teljes állásban a Janus Pannonius Tudományegyetem (JPTE) egyetemi tanára, 1984-1992 között az intézmény rektora volt. 1987. májusban az MTA levelező, 1993. májusban rendes tagjává választották. 1995-ben Széchenyi-díjjal tüntették ki. 1996-2000 között a JPTE Bölcsészettudományi Kara megbízott dékánjaként is működött. 2000-ben nyugállományba vonult, de professor emeritaként továbbra is a Pécsi Tudományegyetem oktatója maradt.

1951-től 1956-os megszüntetéséig tagja volt a Magyar Dolgozók Pártjának, a Magyar Szocialista Munkáspártba azonban csak 1969-ben kérte felvételét. Az 1988. május 20–22-i országos pártértekezleten bekerült az MSZMP Központi Bizottsága soraiba, 1988. decemberben a KB-titkári posztjáról leköszönt Pál Lénárdtól átvette a KB mellett működő Művelődéspolitikai Munkaközösség elnöki tisztét. A KB 1989. június 23–24-i ülésén bevásztották a Politikai Bizottság helyett akkor életre hívott nagyobb létszámú testületbe, a Politikai Intéző Bizottságba. 1989. október 6-án ő mondta az első – 1849. október 6-ára és 1956. október 23-ára emlékező – beköszöntőt az MSZMP XIV. kongresszusán. Belépett a volt állampárt jogutódaként másnap megalakított Magyar Szocialista Pártba, 1990. májusig az új párt országos elnökségének is tagja volt. Az 1990. március–április első szabad választásokon az MSZP jelöltjeként országgyűlési képviselő lett. 1990. szeptemberben mandátumáról lemondva visszavonult az aktív politizálástól.

FŐ MŰVEI

- Az 1924. évi magyar államkölcson megszerzése.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1964.
Merénylet Marseille-ben. Kossuth Kiadó, Budapest, 1968.
Franciaország és a keleti biztonság, 1931–1936. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969.
Háború Etiópia földjén. Kossuth Kiadó, Budapest, 1970.
Az európai biztonság kérdései a két világháború között. Tankönyvkiadó, Budapest, 1972.
A Matteotti-ügy. Kossuth Kiadó, Budapest, 1973.
Európai fasizmusok, 1919–1939. Incze Miklóssal. Kossuth Kiadó, Budapest, 1976.
A nők a történelemben. Táncsics Kiadó, Budapest, 1979.
Padovától Trianonig, 1918–1920. Kossuth Kiadó, Budapest, 1983.
Nácizmus, fasizmus. Magvető Kiadó, Budapest, 1987.
Mussolini. Politikai életrajz. Kossuth Kiadó, Budapest, 1987.
„Soha, amíg élek!” Az utolsó koronás Habsburg puccskísérletei. Baranya Megyei Könyvtár, Pécs, 1990.
Civitas fidelissima. Népszavazás Sopronban, 1921. Gordiusz Kiadó, Győr, 1990.
Hitler. T-Twins Kiadó, Budapest, 1993.
Magyarország a két világháború korában, 1914–1945. Csokonai Kiadó, Debrecen, 1998.
Egy magyar médiavezér: Kozma Miklós. Pokljárás a médiában és a politikában, 1919–1941. PolgART Kiadó, Budapest, 2000.
A történelem és a történettudományok. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
Európa a nemzetközi küzdőtéren. Felemelkedés és hanyatlás, 1814–1945. Majoros Istvánnal. Osiris Kiadó, Budapest, 2003.
A történelem vonatán. Európa és Magyarország a 20. században. Múlt és Jövő Kiadó, Budapest, 2005.
Közép-Európa. Volt? Van? Lesz? A fogalom változásai a 19–20. században. Napvilág Kiadó, Budapest, 2007.
Németország története a 20. században. A német egységtől a német egységig. Rubicon Kiadó, Budapest, 2008.
Politikai eszmék, politikai gyakorlatok a 20–21. században. Napvilág Kiadó, Budapest, 2009.
A katedrától a halálsorig. Ágoston Péter, 1874–1925. Napvilág Kiadó, Budapest 2011.
Van-e történelem? Kossuth Kiadó, Budapest, 2012.
Világháború és forradalmak, 1914–1919. Kossuth Kiadó, Budapest, 2013.
Múlt a jelenben. Kossuth Kiadó, Budapest, 2013.

IRODALOM

- Az 1990-ben megválasztott Országgyűlés almanachja.* Főszerkesztő: Kiss József. Szerkesztette Horváth Zsolt. Magyar Országgyűlés, Budapest, 1992. 294.
A Magyar Tudományos Akadémia tagjai. II. kötet. I–P. Főszerkesztő Glatz Ferenc. MTA Társadalomkutató Központ-Tudománytár, Budapest, 2003. 944–945.